

Dve novi sorti žita so začeli na Českem sejati, ki utegnute tudi pri nas kedaj obveljati. Prva je ruska Utobanska pšenica, ki nenavadno močno cimi in poganja ter izredno bogato obrodi tudi v slabem zemljišču. Predobra zemlja njej še niti ne ugaja prav, ker v njej prebujno raste in preveč v slamo gre. Urto banska pšenica ima dolgo, trstikasto slamo, ki brani, da ne poleže. Pravijo, da njej zimski mraz nič ne škodi in da se nje tudi snetlji vec ne loti. Klasje ima debelo, betičasto; zrno je žolto, kakor yosek. Stari mecen (61½ litra) tehta 50 kilo. Če je to resnično, potem je pšenica Urto banska res vseh pšeničnih sort kraljica. Druga sorta je ameriški Miltonov oves (zob) iz dežele Minnesota. Njegova največja prednost je, da potrebuje od sejatve do dozoritve najmanj časa, namreč samo 90 dni. Slama je precej dolga; zrnja se obilo pridela, ki je nenavadno težko; hektoliter tehta po 57 kilo. — Seme Urto banske pšenice in Miltonovega ovsa se dobi v Pragi pri Bahlsen-u, Rossmarkt Nr. 54.

Polže iz kleti pregnati. Polži v kletih so kaj ostudni nadležneži. Da se jih iznebimo, je treba tla z živinsko soljo potrositi in stene z solnim lugom nekatere krati poskropiti. Kjer se polžja gnezda prikazujejo, tam se sol bolj na debelo potroša.

Sejmovi. 25. sept. v Dobovi, v Arnožu, v Slov. Bistrici, v Remšniku in pri sv. Martinu pri Slov. Gradcu; 27. sept. v Svetineh; 29. sept. v Veržeju, v Cmureku, pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Mahrenbergu, v Šoštanju, na Vranskem in v Pilštanju.

Dopisi.

Iz Mariborske okolice. (Seidlova šola in pravda.) Kamška šola je veliko, lepo poslopje, ki služi mnogim gospodom. Pod eno streho ste dve učilnici, stanovanje za nadučitelja, hiša za podučitelja, srenjska pisarna, stanovališče za srenjskega slugo, gumno ali škedenj, hlev za kravo, kozo, kuretino in svinje, nazadnje še kajha, tedaj je lahko mogoče, da mežnar in srenjski ponočni čuvaj nimata prostora pod tisto streho. Za mežnarjevo stanovališče mora cerkveno predstojništvo skrbeti. Ponočni čuvaj pa stanuje v borni leseni požarni utici, kjer bi moralo biti požarno orodje!? Vse še bi bilo prav, le kajha nam ne sodi v šolo, v hišo, kjer morajo skupaj bivati odgojitelji otrok in „faloti“. Po misli vsakega izobraženega človeka je to nedostojno. V petek pred angeljsko nedeljo je Kamški mesar dal svojega hlapca, ko ga je naublal, s pomočjo 4 mož v omenjeno kajho zapreti. „Arestant“ začne razsajati in železno peč po kajhi metati, da je bila groza! Podvoje je iztrgal, ter so nje morali z močnimi drogi podpreti, drugače bi bil jetnik iz kletke

všel. Nadučiteljevi otroci so se začeli tresti; lahko bi se kateri otrok prestrašil in božjast dobil. Pred nekaterimi leti so tudi nekega človeka v omenjeno kajho zaprli, ki je železno peč zdrobil in tako razsajal, da so morali učitelji šolarje izpustiti. Na ta način tedaj ne sodi kajha v šolsko poslopje, in mislim, da nje tudi v celej Avstriji ne najdete v šoli; le samo pod mnogozaslužnim Seidlom se nahaja. Taka je Kamška „ornga“. Lausko leto je Seidel podpisanega tožil zavoljo nekega smrdljivega dopisa, v katerem so bili preostudni priimki, kojih tukaj ne morem razglasiti. Seidl je mislil, le Kamški kovač zamore kaj takega storiti, nihče drugi, pa vkanil se je in tožbo zgubil. Šesteri Kamčani so bili od sodnije, nekateri še le slednji den, povabljeni za priče zoper mene. Vsak je za pot nekaj tirjal, nekateri po 60 kr., drugi 70 kr., tretji in četrti po 3 gld. Zastopnik Seidlov je rekel: le tirjajte, bo se že plačalo. Mislim si je gotovo: bo tako Kamški kovač plačeval. Ko pa je nekdo prišel po denarje, se mu je reklo: „za vašega srenjskega predstojnika zamorete že zastopj tudi nekaj storiti.“ Črez nekatere mesece je podpisani rabočane podučeval, kako morajo steze popravljati in jim tako močno dopovedal, da so ga zavoljo časti žaljenja pri Seidlu tožili, in on pri sodnji. Večjega veselja še Seidl ni imel, ko takrat ko je zvedel mojo obsodbo. Pošiljal je povabilo za „čičelo“ po celej fari, preden jo je meni izročil. Od mene je sodnija hitro tirjala denarje za priče okoli 4 goldinarje. Plačal jih sem, pa tudi rekel, da naj Seidl ljudi pri miru pusti ali za denarje poskrbi, preden jih toži. Sploh pa pri Seidlovem imenu in delovanju človek nehoté misli na deželo, kder vladarijo paše in bašibozuki!

Frane Pak, Kamški kovač.

Iz Slovenjgraškega okraja. (Volitve.) Pretečena sobota prinesla nam je veselo zmago pri volitvah za okrajni zastop, kakoršne še tukajšni Slovenci nismo doživeli, odkar okrajni zastop obstoji. Z veliko večino so od velikih posestnikov izvoljeni narodni konservativni kandidati: gg. Bart Jan., po domače Lindenhof, posestnik graščine v Št. Janu, Dietrich Urb., nadžupnik v Šmartnu, Fišer Val., obč. predstojnik v Šmartnu, Hauke Jan., mesar v Slov. Gradcu, Pečolar Ant., po domače Jesenko, Peharc Fr., c. kr. okrajni sodnik, dr. Šuc, mestni župnik in Verdnik Šimon, po domače Taubenwirth. Zmaga je tem veseliši, ker je naspotna stranka vse žile napenjala, da bi si spet večino pridobila, ter silo in zvijače na pomoč jemala. Vsilila je 2 nova velika posestnika iz mesta, namreč mestno občinsko hišo in mestjana Kranerja, ktera le hišnega davka za najemšino (Hauszinssteuer) toliko plačujeta, kolikor postava tirja, nikakor pa ne zemljiške štibre. Protest in rekurs od naše stranke zoper to odločbo nista nič izdala. Vendar jim to ni nič pomagalo; pomagala jim tudi ni zvijača, da so nekega volilca po svojem zavezniku hoteli odpeljati dati; drugega so prejšnji den

napajali, in sicer nek grof, ki se navadno ne zmeni za kmeta, se je tako ponižal, le da bi ga premotil. Od Gradišarce so večkrat tirjali pooblastila, ali zastonj, letos se ni dala oslepariti, kakor pri poslednji volitvi pred 3 leti, temuč je ostala zvesta narodnej stranki. Kakor možje prave korenine so se obnašali vsi kmet. veliki posestuiki, noben glas ni šel v zgubo; kakor so se bili pogovorili, tako so glasovali.

Posebno pa gre slava za volitev v tej skupini g. J. Bartu, Hriberniku, p. d. Fuks-u, Jesenku in Mart. Uršēju ali Petriču, ki so veliko k tej lepej slogi, in s tem k zmagi pripomagali. Slava jim, slava vsem volilcem!

Svojo jezo in srd je premagana svojat izlila nad mestnim župnikom s tem, da mu je v nedeljo potem zjutraj ob dveh mačjo godbo omislila. Ali velikega poguma pri tej priložnosti niso pokazali mestni pobalini. En sam strel pokne in vse se je v divji beg podalo. Ali je to lep sad Vaše nemške kulture, da če ne morete sami gospodovati, pa nasprotnika zasramujete in preganjate!? Ravno zdaj so tudi volitve kmečkih občin končane. **Enoglasno** so izvoljeni s 32 glasovi vsi narodni kandidati. O tej volitvi pa prihodnjič. Slava!

Od sv. Lovrenca pod Prežinom. (Pesji lovec.) Najemnik Prežinskega lova ima čudnega lovskega nadzornika; kar on vstrelji, gotovo še živi, ali pa mora ubijati. Mora pa tudi imeti slabe oči, ali pa prav slabo puško. Ker poleti ne smeje zajecv strelati, začel je pokati po psih. Po Prežinu hodi pes, ki nosi celi „šus“ in se lovcu prav šegavo smeji. — Ne dolgo je poknil po nekem mesarskem pesu, ki je za kuzloj hodil; pa zadel ga je tako, da ga je moral s polenom ubijati. Ker pa uboga žival še ne pogine, vrgel njo je v Volglajno. Pes se skobaca iz vode in je še živel kake 4 dni; še le od lakote, in ker mu je hrabri strelec samo zadnje noge odbil, je erknil po dolgem trpinčenju. Pa to še ni vse. Poginjenega psa neče nikdo pokopati, in akoravno je srenja to e. kr. glavárstvu naznanila, ležal je mrtvi pes kakih 8 dni in razširjal res pesji smrad. Ne služi taki strelec pohvale, ki namesto zajca obstrelji mesarskega psa? Ker ta junaški lovec in strelec nima premoženja, da bi psa plačal, bo mu vsak privošil, da bi šel „kašo“ jest. Sramota za moža, ki je tako neusmiljen do domačih žival! Prav se mu zgodi, da si je pridobil malo častno ime.

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Kerim-paša je dobil 22.000 iz Niša in hotel pri Trnjanu 10. sept. odariti čez Moravo, da bi vlezal med Aleksinac in Deligrad. Srbi so mu prehod zabranili; bojevalo se je do trde teme. Med tem je Horvatovič naglo planil od Djunisa po ovinkih v Siljegovae in začel Kerim-pašo od strani in v hrbtu napadati ali zastonj, ker mu je turški general veliko tisoč ravno

iz Niša došlih vojakov nasproti postavil. Drugi den 11. sept. se je boj zopet začel na vseh straneh. Turki pri Trnjanu zopet niso mogli mosta postaviti, pač pa so ga naredili $\frac{1}{2}$ ur nižeje pri Bobovištu in ga s šancami zavarovali ter iz njih okoli 5. ure popoldne marširali proti Deligradu. Srbi so mislili že s strelbo prenehati, ko hrabri Maša-Vrbica s svojimi prostovoljci, črnogorskimi „jataganci“, s handžarom prbne med Turke. Ti so se teh jim nasproti lomastečih Črnogorcev tako prestrašili, da so se takoj v pobeg spustili v šance in črez most tako, da jih nihče ni mogel s handžarom deseči. Naslednje dni 12. 13. 14 in 15. se je večjidel le samo s kanoni strelalo. Srbi nastavljeni v Aleksinacu in v Bujmiru so med tem kraj Morave šli naprej proti Nišu, napravili pri Supovaču most, se združili s Hrvatovičem in tako zajeli Kerim-pašo od vseh strani. To utegne za Turke hudo biti, ker sedaj ne morejo več iz Niša dobivljati streljiva in živeža, kojega jim itak že pomanjkuje. Turški vojaki se živijo večjidel s kuruzinim zrnjem iz srbskih njiv, kolikor jih niso upostošili. Kerim-paša je 12. sept. prosil za mir na 48 ur, ali Črnajev mu ga ni dovolil. — Srbska vojna ob Drini je precej vojakov morala oddati Črnajevu in se je zato pred Turki, kojih je pri Bjelini in Zvorniku okoli 25.000, umaknila nazaj. Drviš-paša je 11. sept. nekoliko ur daleč vdrl v Črnogoro, ali zagledavši Črnogorce prišedše od dveh strani, je kar pobegnil nazaj v svoje šance. Vstaš Peko-Pavlovič in Musič sta pri Granici pobrala ves živež namenjen Muktar-paše-tovi vojni, mu s Črnogorci vred vzela 5 kanonov in ga imajo pri Grabovačevem brdu zajetega, kakor miš v pasti. — V Bosniji je Despotovič vzel mesto Glamoč. Rus Kiseljev je v Kladovo prignal seboj 300 ruskih oficirjev in vojakov ter zbira bolgarsko legijo; 1200 Bolgarov se je že oglasilo. Kneginja ruska, Šahovskaja, je v Topčideru na lastne stroške napravila špital za ranjence. Po Rumuniji so Srbi dobili 50.000 pušek ostroguš iz Nemškega in 12.000 iz Ruskega; tudi 4 baterije Kruppovih kanonov so za nje na potu. Bubazel, bogat Rus, je v Nižjem-Novgorodu nabral 1000 prostovoljcev in se pelja v Srbijo. Vojni srbski minister da izdelovati 80.000 težkih plaščev in 70.000 črevljev za zimo; mnogo suknja in usnja je naročil v Brnu. Pri Čupriji in Paračinu delajo 25 šanc, da zaprejo Moravino dolino; spleh Srbi se pripravljajo na pozimski boj in ne mislijo s Črnogorci vred poprej odjenjati, dokler ne bodo Slavjani turškega jarma rešeni. Bržčas se začne 26. sept. zopet boj.

Avstrijske dežele. Ustavoverci čedalje bolj upijajo zoper nagodbo z Ogersko in zahtevajo, da se naše dežele od ogerskih popolnem ločijo, le svitli cesar bi naj bili še kralj ogerski. Če pa slavjanski listi takemu razdiranju Avstrije ugovarjajo, tedaj pa pridejo naši e. kr. okrajni glavarji ali tudi ces. kralj. državni pravdniki in pograbiyo take domoljubne liste. Taka se je zgodila „Slo-